

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 4.

V Ljubljani, dné 21. februarija 1901.

Leto XIV.

Naši poslanci pri delu!

Slovenski poslanci na Dunaju — r a z d v o j e n i ! Tako smo poročali zadnjič. In prav je takó! Kakor ogenj in voda ne gresta skupaj, tako tudi ne katoliški in liberalni poslanec, in naj bo to pri nas domá ali pa na cesarskem Dunaju! Če je Tavčar toliko neznačajen, da na Kranjskem besno napada krščanstvo, na Dunaji pa ga sprejema v svoj program, ker mu to bolj kaže, je to njegova stvar. Značajen katolišk poslanec ne more in ne sme tako ravnati. Njemu so nespremenljiva katoliška načela sveta bodisi doma, bodisi kjerkoli. In zato popolnoma odobravamo korak naših poslancev, da so se ločili od liberalcev in osnovali svoj klub — brez njih. Z Robičem in Plojem, ki sta v nerazumljivi slepoti sledila Tavčarju, bodo že obračunali njuni štajerski volivci — prej ali slej.

Korak naših poslancev pa odobravamo tudi zategadelj, ker bodo ločeni od liberalcev lože delali za ljudstvo. Liberalni poslanci nimajo smisla za ljudski blagor in ljudske potrebe. Njihova navzočnost v klubu bi samo ovirala vspešno delovanje zlasti za koristi kmetijskega ljudstva. Naši kmetijski poslanci imajo torej proste roke. — Zdaj velja te roke posvetiti delu za svoje volivce! In da naši poslanci res ne držé križema rok, nam pričajo takoj prvi dnevi državnozborskega zasedanja. Stavili so že celo vrsto predlogov, ki so vsi velikega pomena za naše ljudstvo. Omeniti hočemo danes samo važnejše.

I. Potresno posojilo naj se odplše!

Predlog se glasi:

V noči 14. aprila 1895 je skoro vso deželo kranjsko, osobito pa stolno mesto Ljubljano z okolico in okrajni glavarstvi Litija ter Kamnik obiskal grozni in nesrečni potres, ki je vzbudil sočutno pozornost v celi Avstriji. Od 14. aprila do 15. junija 1895 se je zemlja vedno tresla, in silni sunljev 15. junija 1895 je napravil zopet veliko škodo na deloma že popravljenih poslopih. V Ljubljani in okolici, kakor tudi v litijskem in kamniškem okraju so bile posamezne hiše popolnoma razrušene ali pa hudo poškodovane.

Beda prizadetih krajev je bila nepopisna. Nesrečno prebivalstvo bi bilo obupalo, da mu niso hitro priskočila na pomoč dobrotljiva, plemenita srca, v prvi vrsti kakor vedno naš ljubljani in presvetli cesar, dalje Dunaj in druga mesta ter razne korporacije. Presvetli cesar je rekel: Prizadetim se mora pomagati, in tako se je zgodilo.

Vsled sklepa obeh zbornic je visoka vlada v smislu zakona z dne 6. julija 1895 dovolila nepovračljivo državno podporo, dalje brezobrestno v 15 letnih obrokih vračljivo posojilo, in sicer za mesto Ljubljano 1,700.000 gld., za okraje izven Ljubljane 1,245.000 gl. in za obrtnike v štirih letnih obrokih počenši z l. 1897 100.000 gld.; dalje v smislu zakona z dne 8. julija 1896 3% posojilo za hišne posestnike v Ljubljani in na deželi v znesku 500.000 gld. vračljive v 20 enakih letnih obrokih pričnši s l. januarjem 1901.

S to državno pomočjo so si posestniki pač većinoma popravili svoja poslopja, a nikakor ne zago-

točili last in obstanek družin. Večina posestnikov je bila že pred potresom tako preobložena z dolgovi, da je bil porabljen že ves kredit. Potres pa je imel še druge slabe posledice. V Ljubljani in drugod naseljene osebe, ki niso bile hišni posestniki ali pa po službi vezane na bivališče, so zapustile one nesrečne kraje, ne da bi se vrnile, in promet tujcev se je jako zmanjšal.

Posledica je ta, da trpé razni obrti in da posestniki novih in popravljenih hiš ne dobé najemnikov.

Vsled tega so se znižali dohodki, a zmanjšala tudi vrednost hiš. In iz tega izvira za hišne posestnike še večja in nevarnejša škoda, nego je bil potres sam, ker družine so že danes v veliki stiski ter s strahom in žalostjo gledajo v bodočnost.

Že pred potresom preobložene hipoteke so se vsled potresa na novo obremenile. Državno posojilo bi bilo morda v normalnih razmerah zadoščalo. Toda v potresni dobi so se stavbeni troški zvišali za 50 odstotkov, in zato državno posojilo ni pokrilo nujnih potrebščin.

Hišni posestnik je danes v potresnem okolišu le brezplačen oskrbnik v svoji hiši, ki pobira najemnino ter plačuje davke in dolgove. Ker pa dohodki večinoma ne zadoščajo, je hišnikova pravica in služba: mučna skrb, a njegovo plačilo — revščina.

V enako žalostnih razmerah je obrtnik. Vsled potresa je draginja večja, a zaslužek manjši. Zakon ima brez dvoma namen, da hišni posestnik dobi petletni rok za prvo odplačilo državnega posojila in da se obroki tako podaljšajo, da bi bilo odplačilo brez posebnih težav mogoče. Ker pa je bilo mnogo hiš dograjenih še le v letih 1897, 1898 in 1899 in se je tudi v teh letih izplačalo državno posojilo, zato mnogi niso bili deležni dobrote petletnega roka. Vsled tega pa dotični zakon nima prave, resnične podlage, in mnogim je nemogoče, da bi vrnili državno posojilo, ker se je znižala najemnina in vrednost hiš. Ako se bodo posojila strogo iztirjavala, morala se bodo poslopja prodajati in tudi boljši posestniki pridejo v zadrego.

V teh razmerah je dolžnost poslancev, da pomorejo hišnim posestnikom in obrtnikom, ki bi bili sicer prisiljeni, pod ceno prodati svoja popravljena poslopja.

V tem oziru se je društvo hišnih posestnikov v Ljubljani obrnilo s prošnjo do ministerstev za notranje posle in finance in hišni posestniki po deželi so svoje prošnje vložili pri okrajnih glavarstvih. Ministerstvi pa nista odgovorili in okrajna glavarstva so odbila mnogo prošenj z dežele.

Zato predlagamo: Visoka zbornica skleni:

1. Visoka vlada se pozivlja, da predloži načrt zakona, s katerim naj se odpišejo v smislu zakona

z dne 6. julija leta 1895, št. 94 drž. zak., dovoljena brezobrestna državna posojila, in sicer za Ljubljano v znesku 1,700.000 gld., za okraje na deželi 1,245.000, za obrtnike 100.000 gld.

2. da se 3odstotno posojilo v smislu zakona z dne 8. julija leta 1896 v znesku 500 000 gld. vrača v 30letnih obrokih, pričevši s 1. jan. 1906.

V formalnem oziru predlagamo, da se ta nujni predlog takoj izroči proračunskemu odseku, ki naj že v 14 dneh predloži svoje poročilo.

II. Notarijat naj se podržavi!

Notarijat pomeni za kmečki stan popolnoma nepotrebno breme. Po veččakih dognana istina je, da notarska opravila bolje, primerjene in ceneje oskrbujejo od države plačane osebe, ne da bi se obtežil državni zaklad.

Nikakor ni prav, da se notarska opravila izvršujejo s stališča plodonosnega obrta. Na drugi strani je dolžnost države, da z vsemi močmi podpira v boju za obstanek kmečki stan, ki je steber državnega in socialnega reda. Sicer pa se notariji sami pritožujejo o svojem položaju in želé podržavljenje notarijata. Iz teh razlogov podpisani predlagajo: Vis. zbornica skleni: C. kr. vlada se pozivlja, da čim preje predloži načrt zakona gledé podržavljenja notarijata.

III. Proti kartelom!

Predlog dr. Šusteršiča, dr. Hrubana in tovarišev gledé uravnave kartelov: Že mnogo let se v javnosti razpravlja vprašanje o zakoniti uravnavi kartelov. Vedno hujše pritiskajo na ljudstvo spletke, s katerimi dobičkaželjni spekulante umetno preustvarjajo naravne razmere na trgu. Velike množice konsumentov so brez pomoči nasproti zarotam, ki jih snujejo proti občnemu blagru. Mirno morajo gledati, kako se produkcija potrebnih stvari brez potrebe omejuje, ponekodi popolnoma ustavlja, kako delavci v teh podjetjih lezejo v bedo, in le v ta namen, da si gotovi krogi nasitijo denarno poželjivost. Vedno večje je število stvarij, katerih se polaščajo karteli. Tu ni nobene pogodbe med kupcem in prodajavcem; ta narekuje cene.

Tako se podražujejo poljedelcu, ki itak že komaj živi, najpotrebnejše stvari za življenje; nasprotno pa mu pritiskajo cene njegovih pridelkov, da ga že tare obupnost. Da to ni pretiravanje, kažejo cene, katere so sladkorni tovarnarji dovolili za peso. Dolžnost je države, da tukaj pomaga. Že davno bi morala vlada odločno zaceliti to rano na družabnem telesu. Doslej smo čuli le obljube. Ljudstvo pa ne more dalje čakati in stresa okove, ki so mu jih invezale pijavke. Torej proč s karteli! Zato predlagamo: Vlada se nujno pozivlje, da se resno loti

zakonske uravnave kartelov ter čim preje zbornici predloži primeren načrt zokona.“

IV. Kmetu pomoč!

Dr. Šusteršič in tovariši so dalje vložili naslednji predlog:

Znano dejstvo je, da se kmetijstvo že desetletja bori za svoj obstanek. Vedno višje so delavske plače in stroški, vedno težavnejša prodaja, vedno hujša konkurenca. Kmečki dolgovi strahovito naraščajo, dražbe se množé od leta do leta, in kmetje s strahom zró v bodočnost.

Človek bi mislil, da so vsi krogi pripravljeni pomagati kmečkemu stanu, ki je moč in steber države. Toda mnogi so slepi in vlada ni storila svoje dolžnosti. Zato vidimo, kako velika industrija izrablja avstroogersko nagodbo ter carinske in trgovinske pogodbe z drugimi državami, da svetu trosi pesek v oči o svojem in o položaju poljedelstva, da si v pravem času zagotovi največ dobička. In državna oblastva še podžigajo to grabežljivost.

Kot zastopniki trpečega poljedelstva protestujemo proti takemu početju, povzdignemo svoj glas proti agitaciji z denarjem in tiskom, ki se upira opravičenim težnjam kmečkega stanu. Mi zahtevamo, da tudi kmet, ki narod živi, dobi besedo pri gospodarskih vprašanjih in osobito v trgovinski politiki. Zato predlagamo:

Visoka zbornica skleni:

„C. kr. vlada se pozivlje, da pri avstroogerski nagodbi, pri uravnavi avtonomnih carinskih tarifov in pri novih trgovinskih pogodbah z vnanjimi državami obrača vso pozornost na poljedelske koristi in se odločno upré sebičnim težnjam industrije in prekupcev.“

V. Razni predlogi.

Poslanci vitez Berks, Žičkar, Pfeifer, dr. Gregorčič in ostali tovariši v „Slovanskem centru“ so nujno predlagali, da vlada zviša državno podporo za obnovljenje po trtni uši opustošenih vinogradov in da se te podpore dovoljujejo ne gledé na visokost deželnih podpor. Zakon iz leta 1892. namreč določa, da državna podpora ne sme presegati deželne. Ravno ta določba pa ovira obnovljenje vinogradov. Ta predlog so slovenski poslanci že večkrat vložili, a doslej brez vspeha.

Poslanec Pfeifer in tovariši so predlagali, da se premenita §§ 28 in 198 zakona gledé osebnega doh. davka, da država izdatno prispeva k troškom za streljanje proti toči, in da se odpravi takozvana vinska klavzula.

Poslanec Žitnik je vložil predlog gledé državne podpore 18. junija 1900 po toči poškodovanim posestnikom v občini Trnovo na Notranjskem.

Toliko za danes. To so najvažnejši predlogi naših poslancev zadnje dni. Tako se dela! Volivci, niste se motili, ko ste oddali glasove katoliško-narodnim poslancem. Vaši poslanci že v dejanji izvršujejo to, kar so vam obetali!

Prva izkušnja.

Meseca aprila 18'9 se je bralo po nemških časopisih, da je pomoril nek človek z imenom Gregor Vaks v neki kmetiški hiši malone vso družino nekoga črevljarja, ki je tam stanoval. Kaj je bilo povod t-m groznim hudodelstvom? Nič drugega kot želja, da bi imel črevljarjevo srebrno uro, ki je visela v njegovi delavnici na steni.

Hudodelec je bil še mlad fant. Šel je bil na veliki četrtek v sosedno vas, da bi tam opravil velikonočno izpoved. Pa ga je izvabila slaba tovarišija, da je zavil rajši v krčmo, tam prebil ves dan in se proti večeru vračal precej vinjen domov. Med potjo se je oglasil pri črevljarju, čegar hiša je stala na samem in si dal pozašiti svoj črevelj, ki ga je bil raztrgal po poti. Ko tako sedi v sobi in mu črevljar popravlja črevelj, mu obstane oko na srebrni uri. Gleda jo, gleda — in naenkrat se ga poloti želja, da bi jo imel. Že prej je želel, da bi imel kako lepo uro, ker jo je tudi tovariš, s katerim sta pila dopoldne, imel in se bahal z njo. No in zdaj je slučaj nanesel takole in prilika se mu je nudila... Toda kako dobiti uro? Visela je sicer na steni, toda črevljar je bil z obrazom obrnjen proti njej in videl bi ga bil... Ura pa je bila tako lepa — in čim dalje jo je gledal, tem bolj ga je gnala strast, da se je polasti, če ne izlepa, pa izgrda. In res — naenkrat pade misel: kaj ko bi umoril črevljarja. Zvečer je bilo, mrak se je delal in žive duše sicer ni bilo čuti v hiši. Skušnja je bila huda, po glavi mu je vrelo vino, ura pa je tiktakala tako vabljivo. In na klopi za črevljarjevim hrbtom je ležala sekira. Fant pograbi sekiro in udari črevljarja od zadej po tilniku enkrat, dvakrat, dokler ne omahno mrtev na tla. Pograbi uro in se hoče hitro odpraviti iz hiše. Toda v tistem trenutku pridejo trije črevljarjevi otroci domov: en deček in dve deklici. Kaj je storil fant? Da ne bi ga izdali otroci, hitro vzame sekiro še enkrat in ena, dve, tri — otroci so ležali v krvi na tleh. Fantek je še vpil in kradež je hotel zamahniti še enkrat, — pa v tistem hipu se prikaže mati na pragu. Vračala se je s polja in otroci so bili pihiteli par korakov pred njo... Grozno jo presune pogled. Zaupije in hoče zbežati, toda noga ji zastane. Morilec pa, meneč da mu ne kaže drugega, skoči, pograbi sekiro še enkrat in zamahno na ženo. Pri priči se je zvrnila mrtva na prag. In potem šele jo je mogel popihati morilec z ukradeno uro; toda svoje prostosti se ni veselil dolgo. Pravica mu je bila takoj za petami in končal je na vislicah. Izmed črevljarjeve prej tako srečne družine pa je ostal le šestletni fantič in še ta je težko prebolel nevarno rano, ki mu jo je bil usekal morilec.

To je žalostna, a resnična dogodba. In kolikokrat se zgodi v življenju, da en napačen korak potegne za seboj grozno nesrečo. Naj bi se pač ljudje varovali takoj izpočetka.

„Skoraj, da ne,“ je pritrdil Otoničar.

„Kaj pa pri vas, Otoničar, je dolgčas, odkar vam je žena umrla?“

„Res. Tuji ljudje so le tuji.“

„O kajpada, kajpada. — Veste kaj? Stari ste. Kaj bi se mučili? Saj imate sina. Njega oženite, sebi pa izgovorite kot.“

„Sam sem že mislil o tem.“

„Kaj pa, ali ste morda na nevesto že kaj mislili?“ je vprašala Katra in prav zvedavo pogledala Otoničarja.

„Ne!“

„Jemnasta, pa vsaj bi bilo čas.“

„Čas — čas,“ je počasi ponavljal Otoničar nekako razdražen, da se Katra vtika v to njegovo zadevo.

„In Švigljeva Jerica je prav pridno, molčeče dekle, — je pristavilo babše.

„Kaj? Čigava?“

Zdelo se mu je, da ni prav slišal.

„I, Švigljeva Jerica! Zakaj? Ona je Francetova ‚izvoljena‘ —“

„Kaj, — ona?“

Otoničar je stiskal pesti, a premagoval se je. Stvar ga je zamimala. Zato se je delal, kakor bi ne verjel.

„Kdo neki ti je to natvezel?“

Glas se mu je tresel.

„Vea vas že ve o tem! In še več: pravijo, da boste zibali.“

Otoničar je obstal. Resni, zgubani obraz mu je obledel kot platno.

„Kaj? — Kdo pravi?“

Pretrgano, počasi in zamolklo so zvenele njegove besede.

„Vsi govore, vsi!“ je ponavljala, nato je pa pristavila:

„Sicer pa greste prehitro, Otoničar! Kar dihate mi ne da.“

Otoničar pa niti zapazil ni bil, da je Katra zaostala.

Sam je šel molče naprej.

„Vražja baba!“ je robantil. „Če je res, — če je res, potem, potem. . .“

Otoničar še ni bil trden v sklepu. Nekaj je mislil, a kaj, tega ni mogel jasno razložiti iz obilice misli, ki so se mu podile po glavi. Čutil je, kako se mu je trgalo srce ob misli na sina. Jeza in pa strah sta ga premagala. Mračen in jezen je tudi prišel domov. . .

IV.

Drugo popoldne sta rezala drva pred skednjem Otoničar in sin. Precej debeli bukovi panjevi so bili. Vroče jima je bilo.

Starec je težko gonil žago. Večkrat sta morala prenehati. Tuintam sta počivala in tedaj je Otoničar potegnil vivček iz žepa, ga natlačil, prižgal. Obsedel je na hlođu.

France pa je skladal odrezana polena k zidu v skladalnico. Molče je delal. Obraz mu je rdel, mišice so se mu natezale, ko je vzdigoval Krepek sin je bil to.

Očeta, ki ga je gledal je obšla nekaka zadovoljnost, in mislil si je: „Saj ni ravno slabič, ta moj sin.“

In sedaj se mu je zdela najlepša prilika poprati Franceta, tako bolj od strani.

„Kar oženil bi se, France!“ — resen in trd glas je bil: „Zdi se mi, da si sedaj že popolnoma dovolj star.“

France se je vzel od polena in ves začuden pogledal očeta. To vprašanje mu je prišlo vendar prehitro.

„Hm — kaj bi rekel? Hm, tako se ne ženi tjavendan,“ je odvrnil. Ni pa čisto nič vedel, kam meri oče.

„Kdo ti pravi, da se ženi ‚tjavendan‘! Ti se ženi dobro in ne ‚tjavendan‘.“ — Otoničar je postajal resen.

Besedico ‚tjavendan‘ je bolj zategnil. „In zato pripravna se mi zdi Cibkova Urša. Opazoval sem jo tuintam pri delu in reči moram: takih le bi bilo treba na izbero. Vrh tega bo imela pa tudi nekaj pod palcem.“

Otoničar je pogledal sina. Njegove oči so ga gledale bistro, skoro zapovedujoče.

France je molčal, vendar videlo se mu je, da se skoraj premaguje. Vzbudila se je iznova ona strast do nasprotovanja.

„Te pa že ne bom!“

Otoničarju se je zdelo sumljivo. Nazadnje je vendar res, kar govore ljudje, da, da, radi one jo ne mara.

„Zakaj ne?“

„Če ste prej sami naredili, ne da bi me kaj vprašali, zakaj vprašujete sedaj?“

„Kakor vidim, ti ni prav, kakor sem ukrenil?“ je rekel oče in vstal s panja.

„Ne, ni mi prav! Zenil se ne bom,“ je dejal in pikro z nasmehom na ustnih.

„Tako torej!“ — Otoničarjev glas se je tresel jeze in razburjenosti. „Nazadje je vendarle re.“

„Kaj je res?“

„To kar govore ljudje, da si zmotil ono Švigljevo. Pred vso vasjo bi se moral sramovati in jaz s teboj. Nedolžno dekle spraviti v nesrečo.“

„To je laž — ostudna laž!“ je kriknil naposled France. Jeza je govorila iz njega.

A tudi oče se je vedno bolj razvnel.

„Ha, laž! Rad bi mi prikrl, kaj ne? Razumi, da dokler sem jaz gospodar, ne boš imel one; ravnal se boš po moji volji, sicer —“

„Kaj sicer?“

„Sicer idi od hiše!“

„Pa pojdem.“

In France je vrgel žago iz rok in šel . .

(Konec prihodnjic.)

Božja pomoč.

Na lovu smo bili in divje koze smo lovili. Dobro se še spominjam onega dne. Sneg je ležal krog in krog in star ter izkušen lovec nas je podil po nevarnih krajih.

Naenkrat pa je obstal naš vodnik in oko se mu je uprlo nizdol po okolici. In pri tem smo opazili, da se mu je oko orosilo s solzami. Prašali smo ga po vzroku in izvedeli, da so bile to solze hvaležnosti.

„Nehvaležnež bi bil“ — tako nam je zatrnil lovec — „ako bi šel mimo tegale nevarnega kraja, ne da bi se spominjal na neko veliko božjo pomoč, ki me je doletela tukaj.“

„Katera?“ smo izpraševali.

In lovec nam je povedal sledeče:

„Poglejte —, ali vidite tam v daljavi, niže doli pod nami rjavo črto začrtano v leđ? To je jarek, nekaj klafter globok, kjer se pretaka voda, kadar sneg kopni. Lahko si mislite, da je izgubljen oni, ki mu izpodrsne noga na robu in pade v ta jarek. — No in ravno v tem jarku bi me bila doletela pred par leti smrt, da me ni rešil sam Bog takorekoč čudežno . . . Poslušajte! Jaz in pa dva moja tovariša smo lovili divje koze po teh le gorah. Gora je bila pokrita z novopadlim snegom. Sledili smo kozo. Ko pa smo hiteli le prehitro, se je zgodilo, da se je hipoma udril sneg pod mojimi nogami. Že sem se bil udril globoko in tedaj sem začutil mokroto pod seboj. Bil je oni jarek in na ledu se mi je bilo udrlo. K sreči mi je prišlo na misel, da naj razprostem roke, da se ne potopim še nižje. Storil sem tako. Držal sem se na obeh robovih ledu in tako bil z zgornjim životom na površju. Moja tovariša sta takoj priskočila. Ko sta videla, da še živim, sta obljubila, da bosta storila vse, kar je v njihovih močeh, da me rešita. Hitela sta na vso sapo pol ure daleč do sosedne koči po ljudi. Jaz pa sem tačas visel nad vodo, da so mi pojemale zadnje moči in da se me je loteval obup nad rešitvijo. Vsak trenotek sem se pogrezal globokeje. Že sem se bil pogreznil do vratu. Mraz mi je bilo, da mi je kri ledenela po žilah in groza me je obhajala, da so se

mi lasje ježili na glavi. Nisem pričakoval drugega ko smrt. Po preteku ene ure, ki je bila meni cela večnost, sem zaslišal glas svojih tovarišev. Ta dva nista bila dobila v sosedni koči nikogar doma. Zato sta udrila v sobo, razrezala plevnico v postelji in naredila iz nje jermenov, katere sta zvezala skupaj, da je bila to nekaka vrv. To vrv sta mi vrgla v pomoč in jaz sem si jo z največjo težavo in z smrtno nevarnostjo ovil okrog prsi. Potegnila sta na obeh konceh in me spravila za ped visoko iz vode. Toda v hipu se pretrga vrv! In jaz z ostalim koncem se pogreznem zopet za toliko, kolikor sta me bila potegnila onadva, ali pa še globokeje. Zdaj je bila nevarnost na vrhuncu. Tičal sem globoko, globoko . . . Vendar nam ni pošel pogum. Onadva sta zopet zvezala vrv in mi jo iznova vrgla v pomoč — in jaz z zadnjimi moči sem si zopet obvezal vrv krog prsi in zopet smo poskusili rešitev. In to pot smo bili srečni. S to slabo vrvjo se je posrečilo tovarišema, da sta me potegnila iz jarka in me rešila gotove smrti. Dvignila sta me takorekoč iz mrliške jame in me poklicala v življenje. — In, dragi moji, ali bi mogel jaz kdaj pozabiti božje pomoči, ki me je tako čudovito rešila? Ali bi ne bilo nehvaležno, da, kadar grem mimo tega mesta, ne potočim vsaj ene solze v hvaležnost za to rešitev?“

„Da, to je bila v resnici božja pomoč!“ smo pritrdili drugi in po glavi nam je šel tisti pregovor, ki pravi:

„Kadar je sila največja, tedaj je pomoč božja najbližja!“

Političen razgled.

Naši poslanci. Že zadnji „Domoljub“ je sporočil veselo novico, da so osnovali katol. - narodni poslanci na Dunaju svojo zvezo z imenom: „slovanski centrum“. Volivci sami so zahtevali, in tudi vrli, naši poslanci so sklenili, da ne sprejmejo med se tistih par razupitih liberalcev, ki so le z najgršimi sredstvi prišli do poslancev. Vsak pameten človek vé, da mora vesten poslanec storiti to, kar zahtevajo od njega volivci. In vendar sta se našla dva štajerska poslanca, katera so izvolili katoliški kmetjski možje, — k jima je ljubši sovražni dr. Tavčar, nego pošteni, kmetjski poslanci. Štajerski poslanec Robić, ki je še pred par meseci pravil na volilnih shodih, da bi dal „vse za vero in dom“, na tistem barantal z liberalci, za seboj je pa zvodil neizkušenega poslanca dr. Ploja. Ta dva sta rekla, da ne vstopita v tisto zvezo, kjer bi ne bilo kranjskih liberalcev. Poslušati nista hotela pametnih in treznih katoliških poslancev in pridružila sta se klubu, ki so ga osnovali dalmatinski Hrvati s kranjskimi liberalci. A že so oglašajo volivci, ki so jima dali svoje glasove. Politično društvo pri sv. Lorencu pri Ptuj, katol. politično

društvo v Jarenini, v Kozjem, pol. društvo „Sloga“ v Čadramu, politično v Konjicah, volivci iz Starega trga pri Slov. Gradcu, iz Rogatca, Polštrove, Ptuja, Slov. Bistrice in drugod, — vsi so se javno oglasili ter zahtevali od obeh poslancev, naj zapustita družbo Tavčarjevo in vstopita v „slov. centrum“. Ako imata le količkaj močastosti v sebi, morata to storiti ali pa — odložiti poslansko čast. Sicer bodo pa ob novih volitvah že volivci ž njima primerno obračunali. — Navzlic vsem zaprekam ima zveza naših poslancev že 21 članov, in sicer 9 Slovencev, 2 Čeha, 6 Rusinov ter 4 Poljake. — Katoliško narodni poslanci so šli koj prve dni na delo za svoje volivce. Kakó, povemo v uvodnem članku.

Državni zbor. O kakem posebnem delu v državnem zboru še ne moremo govoriti. Izvolili so z veliko večino predsednikom zbornice pl. Vetterja. Prej so se razne stranke kregale med seboj, kdo naj bi bil predsednik; naposled so se pa ognili vsem preprirom s tem, da so se zedinili ter izvolili Vetterja, ker pripada najmanjši stranki: njegova stranka šteje samo tri člane. Prvi podpredsednik je nemški liberalec Prade, drugi pa Čeh Začek. Vlada bo predložila zboru celo vrsto naredb, da jih potrdi, ker jih je izdala vlada na svojo roko, ko ni bilo državnega zbora. — Govori se, da bodo spremenili zbornični poslovni red, menda na tak način, da ne bo več mogoče tisto divje upitje, razsajanje in nede-lovanje, katero imenujemo z milejšim imenom „obstrukcija“. Lasali se bodo tudi radi tega, ker nočejo nemški poslanci dovoliti, da bi se razni predlogi prebirali tudi v češkem, poljskem in drugih jezikih, ampak samo v preljudi nemščini. — Te dni so volili več odsekov, v katerih so častno zastopani tudi naši poslanci. Upajmo, da izvemo prihodnjič kaj več o delu v državnem zboru.

Bivši srbski kralj Milan †. V ponedeljek dne 11. februarija ob štirih popoldne je umrl na Dunaju srbski razkralj Milan Obrenović. Rojen je bil na Rumunskem l. 1854.; oče njegov je bil knez Mihajlo Obrenović, mati pa je neznana. Ko je bil knez Mihael umorjen v knežjem letovišču Topčideru pri Belgradu, je prihitel 14letni Milan in se dal oklicati za kneza srbskega l. 1868. Štiri leta pozneje je postal polnoleten ter prevzel vladu. V letih 1876 in 1878 je pridobila srbska kneževina v boju s Turčijo velik del stare Srbije in Milan se je dal nato oklicati za kralja srbskega l. 1882. To je pa tudi vse, kar lje storil Milan kot vladar. V drugem oziru je bil on prava nesreča za Srbijo. Izmozgal je deželo do dobra; po Parizu je razsipal denar, katerega je plačeval siromašni narod. Ločil se je od svoje žene, blage kraljice Natalije, ter jo iztiral z orožniki iz Srbije. Ko se mu je vsled takega ravnanja omajal kraljevski prestol, se je odpovedal l. 1889 vladi ter jo prepustil mladoletnemu sinu, sedanjemu kralju Aleksandru I. Za „penzijo“ mu je morala dežela plačevati vsako leto 300 000 kron, po strani pa je izmaknil še marsikak milijon iz uboge državne blagajne. L. 1898 je postal vrhovni zapovednik srbske armade; kmalu nato se je zgodil znani „napad“ na njegovo osebo, vsled česar so prenapolnili vse ječe z odličnimi srbskimi domoljubi. Ta poslednji „čin“ razuzdanega razkralja bi skoro utegnil pogubiti Obrenovićevo vladarsko hišo. Vendar se je zadnji hip

spametoval mladi kralj Aleksander, oženil se je s Srbkinjo Drago, svojega zapravljivega očeta pa je pognal čez mejo. Poslednji čas je živel Milan na Dunaju, kjer je tudi umrl. Položili so ga na mrtvaški oder v dunajski srbski cerkvi. Blagoslovit je prišel srbski patrijarh Branković. Prepeljali ga bodo v samostan Krušedol v Sremu, kajti izjavil je, predno je umrl, da tudi po smrti ne mara biti v Srbiji. Srbski narod pa se je s kraljem vred — globoko oddahnil.

Iz južne Afrike niso izvedeli Angleži tudi zadnje dni prav nobenih ugodnejših novic. Da je 20.000 angleških vojakov obolelo, da se je zanesla v kapsko kolonijo kuga, to ne napravlja Angležem nobenega veselja. Slaba vest je prišla tudi iz Moderfonteina, da se je namreč tamošnja angleška posadka udala Burom; štela je 200 mož in sedem časnikov z enim topom. Pri Blakfonteinu so Buri napadli poštni vlak, ranili so vse popotnike, devet so jih pa ubili. Pri Bothwellu so napadli angleškega generala Smith Dorriena in mu prizadejali precej izgub. Burski general Blake je udaril z 2000 možmi na portugalska tla, ker podpirajo Portugalci Angleže. Seveda so se Portugalci, ki imajo v Južni Afriki znameniti zaliv Delagoa, grozno prestrašili in prosili Angleže pomoči. Med tem je udril že tudi Dewet v kapsko kolonijo, tako, da so Angleži v največjih skrbih. Poveljnik Kitshener zahteva 30—40.000 mož, Angleška vlada jih pa ne more vzeti od nikoder. — Govori se o nezaslišanih grozovitostih, katere uganja krvolok Kitshener z Buri. Dal je menda tajni ukaz svojim vojakom, da naj Burov ne zajemljejo živih, ampak brez usmiljenja moré. Zadnji čas je ukazal ustreliti gospo Eloff, nečakinjo starega Krügerja, ker se je ustavljala, ker so hoteli zapreti njenega moža. Kaj takega znajo res samo Angleži. Pa se jim bo prej ali slej bridko izplačalo.

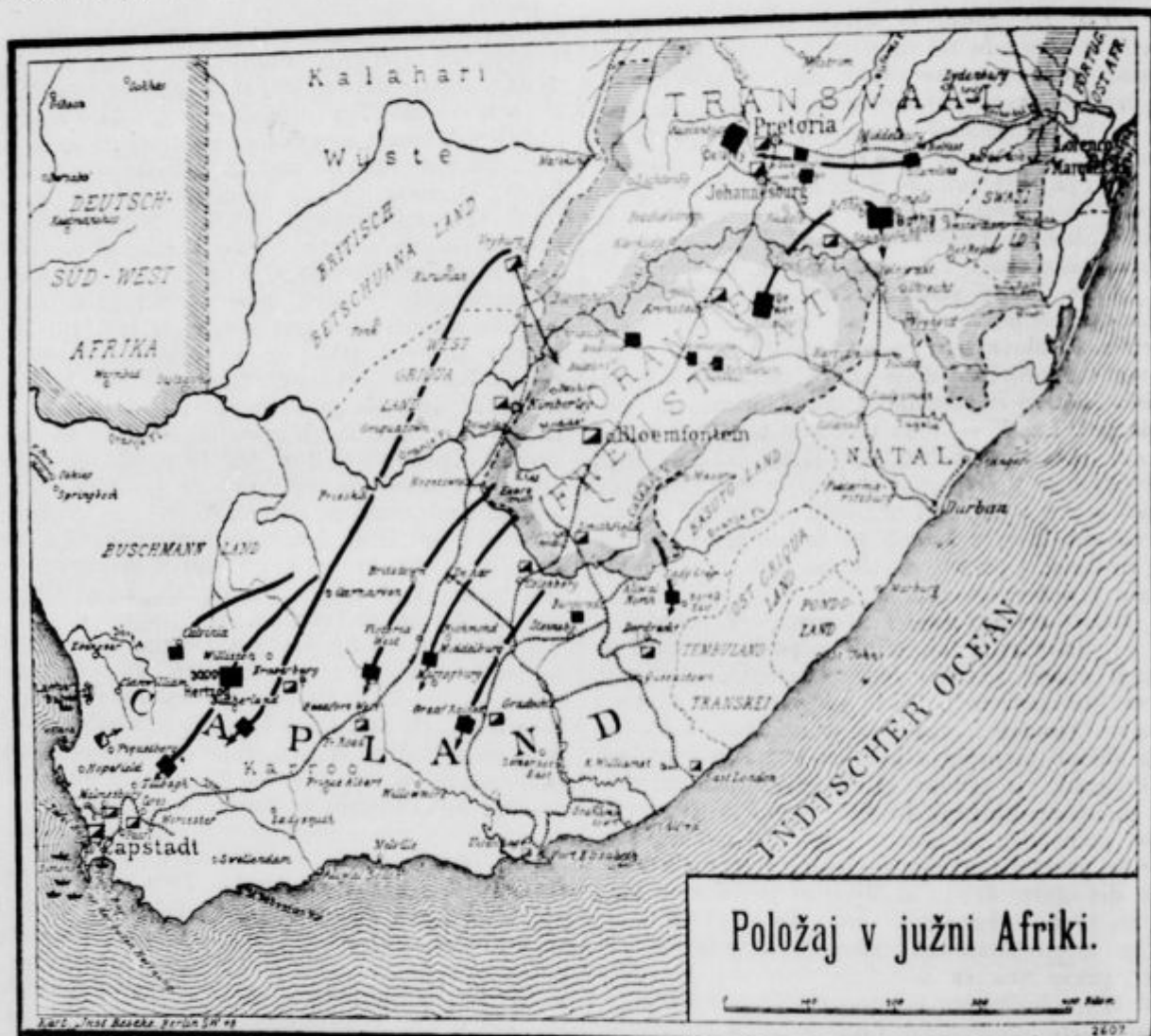
Nemiri na Španskem. Grozne reči se godé te dni po španskih mestih Madridu, Valenciji, Barceloni in drugih. Divja poulična nahujskana druhal napada cerkve, samostane in zasebne hiše katoliških mož, pleni, požiga in mori, da je strašno. Redovniki in duhovniki si niso v svesti življenja. Orožniki in vojaštvo sicer odvrta te napade, a vsa sila ne izda veliko. V Madridu je proglašeno obsedno stanje, kdor bi bil odslej zatožen nasilstva ali napada in bi bil res kriv, je v 24 urah ustreljen. Toda podobne odredbe imajo svoj vspeh le takrat, dokler so ravno v veljavi, morda par tednov. Moralo bi se poseči bolj globoko v okuženo rano; v kali bi se morala zatreti pred vsem loža, družbe framasonov, katerih načelo je: boj altarju in prestolu! Otdod izvira vse zlo; tam naj se išče vzrok divjim izbruhom, kakoršni se godé na Španskem. Toda kdo bi se upal vzdigniti se proti tem družbam; morda vlada? Kako neki? Saj je prav dostikrat celo ta ali oni minister član framasonske lože! Znano je, da je sedanji angleški kralj Edvard VII. veliki mojster angleških framasonov ali prostozidarjev.

Zveza jugoslovanskih držav se menda snuje pod pokroviteljstvom mogočne Rusije. Ze dolgo časa se trudi Rusija, da bi napravila trdno zvezo med Srbijo, Bolgarijo in Črnogoro, in v kratkem se ji bo menda to posrečilo. Zveza bi bila Avstriji neprijazna.

Volitve v Bolgartji so se letos čudovito srečno končale; ubitih je bilo le par ljudi! Pa govori se, da vlada ni zadovoljna z izidom, ker nima svoje zanesljive večine. Pričakuje se, da bodo volitve razveljavljene in nove razpisane. Takrat jih bodo pa zopet kaj več pobili, saj to je na Bolgarskem že od nekdaj v navadi.

Dijaška zarota. Dijaki kijevskega vseučilišča na Ruskem so osnovali neko politično 'zaroto'; vsaj tako so pisali ruski listi. Zapletenih je bilo vanjo okoli 700 dijakov. Do 200 jih je bilo izključenih, in potaknili so jih v vojaške suknje ter jih hoteli poslati

dva kandidata: židi svojega, katerega je podpirala tudi vlada, in pa neodvisni volivci svojega. Židje so videli, da bodo propadli. Začeli so zato pretep z navprotniki, potem so poklicali še vojaštvo na pomoč, in vojaki so ustrelili 5 oseb, 6 so jih pa nevarno ranili. Razume se seveda, da ti nesrečneži niso bili židje. Tako se delajo na Ogrskem volitve. Ni čuda, da imajo že skoraj vso moč v rokah judje in framašoni, zakleti sovražniki katoliške cerkve in tudi — Avstrije!

menda na Kitajsko. A dijaki niso hoteli priseči carju zvestobe in zdaj so jih poslali v skrajno Sibirijo. Slabo se jim bo godilo!

Na Kitajskem je vse nekam utihnilo. Včasih še se čuje o kaki mali praski med evropskimi vojniki in kitajskimi nemirneži, sicer je pa vse tiho. Poslancem, ki sklepajo mir, se najbrže dobro godi, ker ne dajo nobenega glasu od sebe. Le o Rusih se je slišalo, da so dobili kot prvi grizljaj za odškodnino 13 otokov v korejskem morju.

Kako se na Ogrskem volt, je pokazala zadnja volitev v mestu Maros-Vasarhelyju. Imeli so

Položaj v južni Afriki.

Slovenski novičar.

Kranjsko

50letnica družbe sv. Mohorja se bo praznovala letos. Poverjeniki družbe sv. Mohorja, najbolje bomo Slovenci proslavili to 50letnico, ako vsak stori svojo dolžnost in družbi nabere mnogo novih udov! Ob družbi 50letnici pokažimo svetu zopet narastlo našo družbo!

Loški župan g. notar **Lenček** se je županstvu odpovedal.

Napredek domačega tiskarstva. Novo tiskarno je otvoril v Kamniku g. **Anton Slatnar**.

Zlato poroko sta praznovala v Sorici 10. t. m. **Martin Pintar** iz Zg. Sorice in **Marija** rojena **Trojar**, obadva zdrava in še krepka na duhu in telesu. Bila sta vseskozi vzgledna v vsakem obziru, in vživata splošno spoštovanje.

Socijalnodemokračski kandidat obsojen. Socijalnodemokračski kandidat pete skupine na Kranjskem, **Kopač**, je na to, da mu je bil pri volitvah zarubljen ves denar, doživel še nekaj bolj žalostnega.

domov in ko se ves zmučen povrne k svojemu bratu nazaj, da bi mu pomagal, bil je le ta že mrtev, ker ga je zadela srčna kap. Ker pa v temni noči in med velikimi zameti ni mogel dobiti niti od doma ne od sosedov nobene pomoči, moral je svojega mrtvega brata pustiti v snegu čez noč, da si samemu sebi reši življenje. Na jutro so truplo z velikimi težavami spravili domov.

Kratek zakon. Iz nove Oselice: **Jan**. Podobnik in **Katarina Bogataj** sta bila ženin in nevesta. Prva sitnost je bila ta, da sta si v sorodu. Ko sta dobila dovoljenje, je zbolela nevesta. Za 4. t. m. je bilo pripravljeno ženitovanje in svatje povabljeni, pa je

Bur s svojimi desetero sinovi.

Kopač je obdolžil žabniškega župnika č. gospoda **Dernovška**, da je v kamniškem vlaku se tako grdo obnašal, da ga je moral socijalnodemokračski železničar posvariti. **Kopač** je bil za to „razkritje“, za katero je ostal dokazov dolžan, obsojen v **Radovljici** na deset dni zapora.

Nesreča. Zadnji teden je razsajala po **Vipavskem** strahovita burja s snegom. Z **logaškega** sejma so se vračali čez **Hrušico** moške z živino, ki so se imeli dovolj boriti z razdivjano nevihto. Med njimi bil je tudi posestnik **Janez Bajec** iz **Polja št. 4** pri **Colu** in njegov 27 let stari brat **Lojze**, ki sta gnala voli. Dober četrť ure pred domačo hišo začne pešati **Lojze** in ne more več dalje. **J. Bajec** hitro požene voli

nevarno zbolel ženin in prišli so k maši le svatje z nevesto. Poroka je bila po maši na ženinovem domu, pa zakon je bil kratek, ker že 6 t. m. je bil ženin previden za smrt in je še tisti dan umrl. Tudi v zakonu je včasih „smola“.

„**Socijalizem**“. „Slovenska krščansko - socijalna zveza“ izdala je oklic za naročbo knjige, katero namerava izdati pod naslovom „Socijalizem“. Knjiga bode izhajala v zvezkih po dve poli. Posamezen zvezek bode veljal 15 kr. Zvezkov izide približno kakih 12. Pisatelj „Socializma“ je najodličnejši slovenski sociolog dr. **Jan. Ev. Krek**, kar zadošča, da bode zanimanje za to, Slovincem že davno potrebno delo, postalo tudi splošno. Noben zaveden

Slovenec bi pač ne smel biti brez te knjige. Naroča se pri g. Luki Smolnikarju, stolnem vikarju v Ljubljani!

Občinska volitev v občini Lipljenje pri Turjaku. Po hudi volilni borbi je zmagala pri občinskih volitvah katoliška stranka z osmimi odborniki, liberalna stranka pa propala s štirimi odborniki. Za župana je izvoljen vrli Aleksij Šmuc, poeestnik v Malih Lipljenjih, vedno odlični pristaš naše stranke in vnet zagovornik katoliških načel. Prejšnji gosp. župan, liberallec Franc Pečnik, je podlegel, upamo za vedno. Živela kat. zavest!

Nagla smrt. Iz Leskovic: V nedeljo 10. t. m. šla je neka žena iz Kopačnice v Leskovicu v cerkev k sv. maši. Prav blizo cerkve že omahne od mrtvouda zadeta v sneg; njen mož, ki je bil le nekaj korakov zadej, ji priskoči na pomoč, pa le parkrat še zasope in ostane v njegovih rokah mrtva. — To je že letos tretji podoben slučaj hitre oslabelosti; v enem slučaju se mu je zboljšalo, v drugem je pa dotična tudi umrla. Pravijo ljudje, da je letos tako leto.

Grozna nesreča se je pripetila 31. m. m. ob štirih popoldne na južnem kolodvoru v Beljaku. Med premikanjem hlapona hitel je cesar pri tukajšnji železnici J. Zimmermann čez progo po svojih opravkih. Nezgodja je hotela, da se mu izpodrsne ravno pred železničnim strojem: trešči z vso silo na tla in pri tej priči ga zagrabi stroj, mu odtrga jedno nogo, truplo pa se zamola med kolesje brezčutnega hlapona, ki ga je kakih dvajset metrov vlekel seboj ravno pred kolodvor. Kostni so hreščale in pokale, da je bilo strašno, nesrečni mož pa je tulil in vpil, da je šlo človeku skozi kost in mozeg. Ko se stroj ustavi, pokaže se strašni položaj nesrečneža. Bil je z ostalo nogo tako nesrečno zapleten v stroj, da ga ni bilo mogoče potegniti izpod njega. Čez jedno uro je vpil in stokal v grozovitih mukah. Okoli stoječe občinstvo ubožcu ni moglo pomagati na noben način. Prihiteli so naposled trije zdravniki. Vsi poskusi, rešiti siromaka iz neusmiljenega železja, bili so zastonj. Ni bilo druge pomoči, nego odrezati nesrečnežu še drugo nogo. Med amputacijo občinstvo ni smelo biti navzoče. — Ubogega delavca je grozno razmrcarilo. Jedno nogo in roko mu je odtrgal stroj; drugo nogo, ki je bila že tako na več krajih zlomljena, so odrezali zdravniki, ostalo telo pa je bilo tako razpraskano, raztrgano in zlomljeno, da je bilo groza. Nezavestnega so odpeljali v bolnišnico, kjer je prejel sveto poslednje člje. Bog se ga je usmilil še tisti večer. Izdihnil je med strašnimi mukami svojo dušo. Zapustil je ženo in baje osem otrok.

„Slovensko čebelarsko društvo“ za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani, nepričakovano dobro napreduje, saj ima že

prav blizo 700 udov. Za našo čebelorejo, ki je zelo važen del kmetijstva, in ki je bila nekdanj zelo razširjena, pa je v zadnji polstoletju močno propadla, je to društvo največjega pomena, zlasti, ker izdaja vsak mesec strokoven list „Čebelarja“, ki daje potrebne nasvete o naprednem čebelarstvu. Letna udnina (s „Čebelarjem“ vred 2 kroni) naj se pošilja blagajniku Avg. Puciharju, faktorju Blasnikove tiskarne v Ljubljani. — Občni zbor čebelarskega društva je bil 18. t. m. v „Mestnem Domu“ v Ljubljani.

Zahvala. Podpisano šolsko vodstvo se v svojem, kakor tudi v imenu učeče se mladine najtopleje zahvaljuje za podarjenih 5 „Vrtcev“, 6 „Angelčkov“ in knjige „Naš cesar Fran Jož I.“, katere je blagovolil podariti prečastiti gospod Fran Perne, profesor in katchet na gimnaziji. — Šolsko vodstvo na Trsteniku nad Kranjem.

Fran baron Trenk, vodja hrvatskih pandurov, je naslov v založbi knjigarja Antona Turka v Ljubljani izšli novi, dva dela obsegajoči knjižici. Prvi del opisuje burno, junaško življenje hrabrega vodje hrvatskih pandurov Frana barona Trenka. Panduri so bili vojaški organizovane čete prostovoljcev, katere je bilo možno strahovati le junakom. kakršen je bil Trenk, kateri je s svojimi ljudmi mnogokrat pomagal zatirati vstaje in preprečevati državi in deželi preteče nevarnosti. V priznanje pre mnogih zaslug je bil večkrat odlikovan, a vsled neupogljive samovlastnosti nakopal si je v višjih vladajočih krogih mnogo sovražnikov, vsled česar je preživel velik del svojega življenja v grozinih ječah. — Junak drugega dela pa je nečak gori opisanega vodje pandurov, Friderik baron Trenk, katerega življenje je bilo v marsičem slično onemu njegovega strica. — Vsebinska knjižica je zgodovinska, vsekozi mikavna in razvedrilna za mlade čitatelje, kateri naj bi jo pridno kupovali. Cena je 40 vinarjev in obseza 80 strani. Pripomniti hočemo le še, da je slikala naslov domača umetnica in v barvah natisnila domača tiskarna.

V Ameriko se je minulo leto skozi Ljubljano odpeljalo 1563 oseb. Na kolodvoru so prijeli 73 mladeničev, ki so se hoteli odtegniti vojaški službi.

Čudež na Trsatu. Sušaškemu „Novemu Listu“ pišejo s Trsata: Te dni je došel na božjo pot zakonski par s svojim jedinim 3 leta starim boleznim detetom, o katerem so zdravniki izjavili, da mu nihče ne more rešiti življenja. Oče otrokov je pred cerkvijo sezul čevlje, zasukal hlače in držeč otročiča v naročju na golih kolenih pomikal se proti oltarju blažene Device z gorkimi molitvami prosoč, naj Milostna izprosi zdravje jedinemu njegovemu otroku. Ko je oče tretji pot na kolenih obkrožil oltar, je dete, ki že več dni ni moglo izpregovoriti,

zaplakalo in vskliknilo „Ata!“, iztrgalo se iz očetovega naročja ter pričelo hoditi. Presrečni roditelji so s solzami radosti ostavili cerkev. Šli so z zdravim otrokom domov.

Z Vrhniko se nam poroča: Novoustanovljena posojilnica po Rajfajznovem sistemu, ki je pričela poslovati s 1. novembrom 1900, je imela samo tekom meseca januarija t. l. dohodkov 41.577 K 21 h in izdatkov 34.348 K 7 h. Ves promet je torej znašal tekom enega samega meseca 78.925 K 28 h! To je za posojilnico, ki posluje še-le tretji mesec, gotovo izredno velik promet, ki jasno priča, kako hitro je ljudstvo spoznalo pomen te posojilnice! Pa so rekli nekateri, da ne bo nič z njo!

Dopisi.

Iz Goč na Vipavskem. — (Duhovnik v ječi.) — Duhovnika g. Ferjančiča, kurata na Gočah pri Vipavi, so liberalci lažno obdolžili, da je v pridigi zapeljeval ljudi h krivemu pričevanju. Za to niso imeli drugih prič, kakor deklo liberalnega župana in nekega gluhega človeka. Preiskovalni sodnik dr. Kremžar je dal vsled tega g. Ferjančiča zapreti dne 7. t. m. Sredi noči so prišli žandarji po duhovnika, kakor po navadnega hudodelca. V štirih dneh pa se je pravica za g. Ferjančiča izkazala.

V ponedeljek, dne 11. t. m., proti večeru so namreč izpustili g. kurata iz ječe. Njegov odhod iz Vipave že isti večer je bil pravo zmagoslavje. Večnoma vse hiše od Hriba do konca trga so bile razsvetljene, raz nekaterih so vihrale zastave. Pred hišami je stalo nešteto ljudi, pričakujoč trenutka, da vidijo in pozdravijo ljubljene g. kurata, ki je šel peš do mitnice. Ves čas pešpoti so ga spremljali ljudje, katerim so se vedno novi pridruževali, tako, da se je kmalu zbrala skupaj ogromna množica. Ljubezniv je bil prizor pred mostom: Stal je tam trop šolskih otrok, z lučicami v rokah, ki so g. Ferjančiču navdušeno vpili „Živijo“ in ga spremljali, dokler se ni odpeljal. Nehote nam je prišel v spomin dogodek, ko so otroci ob slovesnem sprevedu Jezusovem v Jeruzalem vpili, rekoč: Hozana sinu Davidovemu! Uistinile so se ta dan besede sv. pisma: Iz ust otrok si si hvalo napravil zavoljo svojih sovražnikov. — Navdušenost med ljudstvom je bila velikanska. Gromoviti „živijo“-klici g. kuratu so se razlegali po trgu. Kot mučenika za sv. vero ga vsi smatrajo. Neka žena je prihitela, ko je šel mimo, z lučjo na cesto in je padla na kolena iz globokega spoštovanja do njega. Navdušenje pa je priklopelo do vrhunca, ko se je g. kurat obrnil proti zbrani množici in izpregovoril nekaj besed. Ko se

je vsedel na voz, zaorila je še enkrat zbrana množica „Živijo“ za odhajajočim in se razšla vsa srečna in vesela. K res pa, katerega so vipavski mladeniči zažgali nad „Lipico“ njemu v čast, je pričal vsi dolini, kako gorko bije srce naše za svečenika-mučenika.

Novica, da je g. kurat izpuščen iz zapora, se je hitro raznesla po Mančah, Ložah in Gočah. Ko se pripelje g. Ferjančič do Manč, vidi pred seboj zbrane vse svoje župljane s prižganimi svečicami v rokah, solzeče se samega veselja, da imajo zopet med seboj svojega vnetega dušnega pastirja; spremljali so ga vsi do njegove rojstne hiše na Gočah. Gočani, razven kakih treh liberalcev, so razsvetlili svoje hiše; zvonik bil je ves v lučicah; pritrkavalo je ves čas med sprevedom; streljanje pa je bilo čuti do 11. ure.

Ta dan se je sijajno pokazalo, koliko mora katoliški duhovnik po krivici pretrpeti vsled lažnosti liberalcev.

Iz Mokronoga. — V zadnji številki „Domoljuba“ je bilo pod naslovom „To so možje“ pohvaljenih nekaj mož, ki so se v visoki starosti podali na volilni boj. Ko smo to brali, smo se domislili moža, ki je najbrže najstarejši, kar jih je lansko leto šlo na volišče v Avstriji. To je Anton Kovačič, po hišnem imenu Konšček, posestnik v Štangrobu pri Mokronogu hišna št. 123. Rojen je bil 14. maja 1808. Torej je sedaj star že skoraj dva in devetdeset let. Vkljub svoji visoki starosti je še dosti pri močeh, gre v poletnem času vsako nedeljo k sveti maši in bere brez očal. Mož je še vedno bistrega uma, in še v tej visoki starosti z veseljem prebira dobre časnike; tudi je naročnik „Domoljuba“. Ta mož je pri zadnjih državnozbornih volitvah pri svojih dva in devetdesetih letih šel peš šel na volišče, da bi oddal glas g. Povšetju, katerega zvest pristaš je. Vsa čast zavednemu možu! Ko bi takih kaj več imeli, bi kmalo liberalnim in socijalno-demokratskim lažnikom odklenkalo. Gotovo bo njegov vzgled vplival tudi na druge Mokronožane in sploh na kmetske može, da bodo zanaprej svojo volilno dolžnost previdno izvrševali in se ne dali voditi za nos ljudem, ki obetajo take reči, kakršnih noben poslanec doseči ne more. Mislimo, da ne rečemo preveč, ako zakličemo: B'o'g živi Antona Kovačiča, starostvo vseh zavednih katoliških volivcev v Avstriji!

Iz Mošnj. Umrl je dne 20. jan. v Mošnjah na Gorenjskem ondotni župan Andrej Jurgele. Pogreb dne 21. pr. m. je bil sijajen. Vsak navzočih je rad verjel starim, ki so rekali, da Mošnje enakega pogreba še niso videle. Pred rakvijo sta stopala dva polnoštevilna odbora, in sicer okrajni cestni odbor,

kateremu je Jurgele 7 let načeloval, in domači obč. odbor, kojemu je bil rajnik 23 let glava. Pred odboroma sta se uvrstili gasilni društvi iz Mošenj in Leš pod vodstvom gg. načelnikov Kocijančiča in Slapska. Mošenjskemu glasilnemu društvu je bil zamrl g. župan ustanovnik in podpornik. Pred gasilci so v dolgi vrsti za krasno zastavo stopale štiri domače M. družbe, ki so svojemu vnetemu in vzglednemu soudu izkazale zadnjo čast. Saj je bilo družbenikom znano, s kolikim veseljem je sprejel rajnik iz roke presvetlega dne 19. marca 1900 družbeno svetinjo, ki ga je krasila na mrtliškem odru in ga je spremila v grob. Pred Marijino zastavo je šla šolska mladina, za katero je bil g. Jurgele ne samo navaden član kraj. šolskemu svetu, marveč skrben prijatelj, ki ni zgrešil nobenega šolskega pravnika. Za rakvijo je šla še dolga vrsta ljudstva. Izmed pogrebcev imenujemo še gg. drž. poslanca Pogačnika, dekana Novaka, okraj. komisarja Žitnika, 12 županov iz okolice, župnika ljubenskega Terana, domačina o. Avrelija Knaflja, veliko radovljiških meščanov, ki so izkazali zadnjemu zvestobo do groba, želeč mu večnega plačila. Naj v Gospodu počiva!

Iz Brusnic pri Novem mestu. Minulo je 13 let, odkar se je v tukajšnji župniji prvič obhajal sveti misijon. Bolja previdnost, ki deli zdaj v času svetega leta kristjanom posebne milosti, bila nam je toliko naklonjena, da se je po preskrbi našega velečastitega gospoda župnika, ki med nami biva še-le 9 mesecev, od 20. do 27. januarja t. l. obhajal sveti misijon. Vodili so ga prečastiti gg. o. Fr. Doljak, J. Vrhove in Al. Žatek iz Jezusove družbe. Ljudstvo se je v polnem številu vsaki dan marljivo vdeleževalo lepih, poudeljivih in spodbudnih misijonskih govorov ter tudi z veliko vnemo prejemalo sv. zakramente. Naša prostorna župnijska cerkev, ki meri 319 m², bila je vsaki dan napolnjena, ter zadostovala vsem potrebam. 1700 vernikov je pristopilo k mizi Gospodovi, ki so obljubili ljubezen in zvestobo svojemu Bogu in Kralju Jezusu Kristusu. Zadnji dan, ko se je vršil sklep sv. misijona, bila je cerkev do zadnjega kotiča napolnjena. Ko so prečastiti g. o. Fr. Doljak kot voditelj sv. misijona od nas jemali slovo, je ljudstvo po cerkvi jokalo. Po dokončanem sklepu se je zbralo obilo ljudstva pred župniščem ter čakalo pred župniščem na odhod gg. misijonarjev in stoječ v špalirju od župnišča do cerkve jim je pri odhodu naudušeno klicalo: Z Bogom, z Bogom, Bog vam plačaj!

Gg. o. misijonarjem bodi prisrčna zahvala za ves njihov trud na prižnici in v spovednici. Njih nauki, ki so jih nam vcepili, nam ostanejo neizbrisni v spominu in daj Bog, da obilo dobrega sadu obrode. Ker jih za vse to ne moremo nikoli dovolj poplačati, naj jim Bog tisočero poplača.

Ribniški novičar. — (Nadaljevanje.) — Zdaj pa krenimo v ribniško dolino. Kje po naših slovenskih delelah ne poznajo Ribničana? Ne samo slovenske, tudi nemške, ogerske in hrvatske pokrajine. Ribničan, trudeč se za vsakdanji kruh, voljno prehodi. Poleg neutrudne pridnosti pa našega Ribničana krasi kot dragocen biser: ne o mahljivo katoliško prepričanje. Koliko slabih zgledov vidi Ribničan po svetu, koliko slepilnih in omamljivih naukov sliši, koliko zapeljivih zanj mu prepreza pot in vendar — z isto živo vero se vrne domov kot je zapustil dom. Izjemo delajo le tisti, ki bi radi bili — inteligentna gospođa.

Da je temu res tako, pokazale so minule volitve. Volitve so manevri ali vojaške vaje za katoličane. Tam na dvorišču v kasarni ubogega rekruta vrté in krivé in podé, da se sam sebi smili. Ali tisto ni poglavitno. Tam se še marsikaj spregleda. Marsikdo se baša v kasarni, kak junak je, pa je zajec — in narobe. Istina se pa pokaže zunaj na vojaških vojah ali pa v pravi vojni: kaj je kdo in kaj zna. — Taki manevri so za nas katoliške možake volitve. Tam v cerkvi na tihem bi marsikdo Bogu zvestobo prisegal, ali kadar pridejo manevri-volitve, pa marsikomu srce zmrzne, pa mu pade v hlače, da puško, to je svoje katoliško prepričanje, vrže v koruzo ali pa počene za grm, hočem reči: za liberalce. Je to možak? Bogme, da ni. Takih figamôž je med Ribničani malo; nekaj jih je pa menda, da „raca“ ali sorta ne izmre.

Ribničani so volili na štirih voliščih: v Sušji, Danah, Brežah in v trgu. V Sušji je volila tudi občina Velike Poljane. Sušnjani so volili kot en mož. Čast jim, nimajo med seboj niti ene liberalne smeti. — Poljanci so ostali globokoverni možje, kljub temu, da so leta in leta nekako zapuščeni bivali na skrajnem koncu ribniške fare. Žalibog, da imajo med seboj par liberalnih poturic, ki sta novi fari pri volitvah delala sramoto. Pa imata premalo soli v glavi, da bi jih Poljanci posnemali. — Izvrstno so se držali tudi volivci v Brežah, oziroma Jurjevici. Nekaj žagarjev je volilo Lukca na povelje gospodarjevo. Kaj se hoče: tisto gre skup, kar ima žaganje menda še nekje drugod. — Lep zgled so dali volivci v Danah. Srečna občina, kjer je tako lepa edinost pri volitvah. Le doli iz Jelenovega žleba se je pripodilo par „jelencov“. Kako že pravi tista narodna?

Mar b' bil, mar b' bil
Čevljuje doli djal,
Pa b' bil, pa b' bil —
Doma ostal.

Kmetiški volivci, kar jih spada v trg Ribnico, so enega duha in enega srca. Dne 18. decembra so oddali 131 glasov Vencajzu, Lenarčič tudi enega glasu ni dobil; za Šušteršiča je bilo dne 12.

decembra 359 volivcev, Lukec ima pa v Ribnici 86 občudovavcev med našo inteligentno gospódo. Ta gospóda sestaja iz uradnikov, učiteljev in štacunarjev. Pa ta inteligenca je takoj na tleh, če se le „svedrci“ doli v kmetijskem društvu ganejo. Saj še celo takrat, ko je trg volil, niso mogli zmagati. Najhujši so štacunarji. Našemu gospodu Brešarju so očitali v „Narodu“, da dela le za svojo malho. Za čegavo malho je pa delal n. pr. Picek, ki je menda v Poljanah, ko so jeli cerkev zidati, precej napravil štacuno, da ne bi orteneški Kandare preveč zaslužil. Pa Kandare ni klerikalec; moral bi se bil vendar smiliti Pickovemu nesebičnemu srcu. Toda malha, bisaga . . . pa ne g. Brešarjeva, ampak Pickova ni bila še prav do vrha polna. Res solze človeku v oči stopijo in jok človeka v grlu davi, če nepristransko premišlja velikansko ljubezen, ki jo imajo liberalni trgovci drug do drugega! Kakšno ljubezen morajo imeti ti ljudje še le do ubozega kmeta, — to eden natanko premisli! Do g. Novaka, peka v Ribnici, so n. pr. imeli liberalci Picek in Pirker, pa oba hotelirja Arkota (sami so pa še zraven zapisali: in vsi c. kr. uradniki) tako skrb in ljubezen, da so mu dné 2. januarija t. l. pisali pismo polno lepih opominov in modrih svétov. Glavni opomin je bil pa ta-le: Če boš ti šel jutri s klerikalci volit, mi pri tebi ne bomo žemelj kupovali, pa jih ne bomo, lej! — Gospod Novak je pa rekel: „Jaz pa pri vas žajfe ne“, — pa se je šel zapisat v zadrugo. Bog ga živi! Le tako naprej!

No zvečer 3. jan., ko so gospóda zvedeli, da je njih Plantan vsaj drugodi z velikim trudom in nezatno večino zmagal, so čutili potrebo napraviti njemu v trajno čast in slavo — večerno potalijo z bakljado. Zdaj so se pa domislili, da nič smodnika nimajo, ker so ti vražji klerikalci in svedrci prejtadan pri Picku vsega kupili. Kaj storiti? Prosit so ga prišli v zadrugo. Tam so pa rekli: „Raje ga v „škrniceljnih“ sredi trga požgemo!“ — Zato s streljanjem ni bilo nič; bakljada in „potalija“ je pa bila doli do Križmana. Tam so pa mama Kordula zavpili: „Otroci, mir, če ne bo dir!“ In inteligenca je krenila nazaj trdno prepričana, da je s tisto bakljado Plantanu zagotovila trajen spomin. Na mamó Kordulo je pa še zdaj huda — ta inteligenca. Kako ne bi bila? Zakaj pa tako pravijo!

Ribniški zadrugarji pa gremo neustrašeno pod varstvom presv. Srca Gospodovega in Majke božje svojo pot naprej. In da napredujemo, kažejo številke. Dné 31. dec. 1899 je štela zadruga 198 članov; 12. dec. 1900 že 236; med volitvami pa je iznova pristopilo 38 udov. Mi vstajamo! — Čemur se posebno čudimo, je to, da se liberalcev ne marajo otrestiti nekateri taki, ki na vero in cerkev še nekaj

držé. Ali se morejo dobri cerkveni ključarji imenovati tisti, ki držé z dr. Tavčarjem, ki je očitno trdil, da so cerkve po gričih znamenje naše sužnosti? No, pa saj naša ribniška ni na griču!

V Dolenji vasi pa liberalci že žanjejo, kar so sejali. Vse ljudstvo se je obrnilo od liberalnih trgovcev in učiteljev. Trgovci zapirajo štacune, ker ni več odjemalcev. Učitelji so izgubili ves ugled. Izvemši prav malo družin je drugo vse zapisano v zadrugi. Pred božičnimi prazniki je bilo treba 6 pomočnikov, da so ljudem ustregli. Lep vspeh kaže tudi izid volitev: 285 glasov za Šusteršiča, 23 za Jelenca; 138 za Vencajza, 10 za Lenarčiča. Tako odgovarjajo vrli možje na liberalne napade.

(Konec sledi)

Politična šola pod lipo.

(Piše I. N.)

Druga nedelja.

„Lepe dneve smo imeli ta teden,“ pravi Tiček Mlakarju, ko se v nedeljo popoldne snideta pred cerkvijo na Bistrem Vrhú. „Pri nas smo pšenico že večí del poželi, le malo nam jo je še ostalo.“

„Res lepo vreme je bilo ves teden,“ mu pritruje Mlakar. „Tudi pri nas smo pridno delali in storili, kar se je dalo. Sedaj o sv. Jakobu so za nas kmete najhujši dnevi, sedaj skušam, kaj se pravi: „V potu svojega obraza boš jedel kruh.“ Ko bi bilo treba celo leto tako delati, bi se človek kmalu pokončal.“

„Ne bi bilo treba za to celega leta,“ meni Tiček, „saj me že en teden tako zdela, da v soboto skoro omagujem. Kako modro je Bog ravnal, ko nam je zapovedal, naj sedmi dan počivamo! Nedeljski počitek nam daje novih moči za ves prihodnji teden. Odkar nas pa še gospod župnik zbirajo pod lipo, se mi zdi ta počitek še enkrat tako sladak. Koliko koristnega smo se že raučili, ne da bi zraven kaj zamudili. Toda glej, gospod so že pod lipo, danes sva se malo zakasnila.“

Po teh besedah jo mahneta hitrih korakov pod lipo, kjer se je bil že začel živahen pogovor. Kar je v srcu, pravijo, to je tudi na jeziku. Vrhovcem je bila to nedeljo v srcu in na jeziku bogata žetev, katero so minoli teden srečno spravili domov.

Menili so se torej o tem, kako bi svoje pridelke tako spravili v denar, da bi kaj zaleglo. Saj se tako kmet samo takrat majčkeno oddahne, kadar ga Bog, kakor pravimo „skozi veliko okno pogleda“ in njegov trud bogato blagoslovi.

„Veliko je vzrokov, da naš kmet propada,“ oglasé se znova gospod župnik. „Največ pa so krive

slabe državne postavbe, ki bogatine podpirajo, revežu pa kruh iz rok trgajo. Treba nam je pred vsem dobrih postav, ki bodo kmetu zmanjšale stroške pri obdelovanju in odpravile vse tisto, kar sedaj jemlje ceno poljskim pridelkom. Za dobre postavbe pa je treba dobrih, za kmetiki stan vnetih poslancev. Že zadnjič sem Vam rekel: Kakršne poslance bote volili, take postavbe bote imeli. Kakor vidite, tudi tu velja oni znani pregovor, ki pravi, da je vsak sam svoje sreče kovač.

»Saj smo daleč vedno le dobre poslance volili, se oglasi Pepelarjev Miklavž, sprav tiste smo volili, katere ste nam Vi priporočili, g. župnik, pa vendar nam to kmetom nič ne pomaga. Večkrat so tisti gospodje, katere smo volili, tudi že prišli sem gor k nam na Bistri Vrh in so nam obetal, da se bodo vedno potegovali za naše koristi, pa vendar ostane vedno vse pri starem. To mi vendar ne gre v glavo, odkol to prihaja. Ali so naš poslanci sam slabi, ali je kaj drugega vzrok, da nam ne morejo pomagati?«

Možje se spogledajo, gospod župnik se pa nasmešne in odgovori: »Prav, prav Miklavž, da si sprožil to vprašanje. Ravno to vprašanje sem vam hotel daces pojasniti. Poslušajte me torej, možje, stvar je tako-le:

Naša država je razdeljena v dva dela. En del obsega Ogrsko s Sedmograškim in Hrvatsko s Slavonijo, drugi del pa obsega vse druge dežele, med njimi tudi našo ljubo Kranjsko deželo. Poslanci iz Ogrske in tistih dežel, ki so z njo združene, se zbirajo v Buda-Pešti, ki je glavno mesto Ogrske, naši poslanci pa se zbirajo k posvetovanju na Dunaju, kakor sem vam že zadnjič razložil. Ker imata obe polovici svoje poslance, imata tudi vsaka svoje postavbe. Cesar je pa v obeh isti, samo, da mu na Ogrskem ne pravijo cesar, ampak kralj. Tudi vojaške in še nekatere druge zadeve oskrbujeta obe državni polovici skupno.

Vse državne posle vodijo ministri, ki so najvišji uradniki v državi, in katere imenuje cesar. Vsaka izmed obeh državnih polovic ima svoje ministre; za vse tiste reči, katere imata obe državni polovici skupno, pa so zopet posebni ministri.

Za dajanje postav je torej, kakor sem rekel, na Dunaju državni zbor, kamor hodijo poslanci, katere vsako leto izvolimo. Poleg državnega zbora je pa na Dunaju še en drug zbor, ki se imenuje gosposka zbornica. V tej zbornici sede gospodje iz najvišjega plemstva, kardinali in knezoškofje in drugi odlični močje, katerim podeli cesar to čast zavoljo njihovih zaslug, med tem ko imajo razni plemiči, kardinali in drugi že po postavi pra-

vico do gosposke zbornice. Če je državni zbor, ki je zbor izvoljenih poslancev, sklenil kako postavbo, jo mora najprej sprejeti tudi gosposka zbornica, potem se še-le predki ži cesarju v potrjenje.

Ravno tako sta tudi na Ogrskem dva zbora. Gosposka zbornica se imenuje tam magnatska zbornica.

Obe zbornici na Dunaju izvolita iz svoje srede 60 zastopnikov in isto toliko tudi ogrski zbornici, da se posvetujejo in sklepajo o skupnih zadevah obeh državnih polovic, posebno o vojaštvu. To je tako imenovana delegacija, avstrijska in ogrska.

To sem vam povedal, da bote razumeli, če kedaj berete v časpih o teh stvareh.

(Konec 2. nedelje prihodnjic.)

Domači pravnik.

Domovinska pravica.

Pričenši z novim letom 1901 se prične dejansko izvrševati v decembru leta 1896. premenjena postava o domovinski pravici in torej gotovo ne bo odveč, ako „Domoljub“ pove tudi nekaj o tej postavi ter sploh pojasni zakonske določbe, ki so sedaj v veljavi z ozirom na domovinsko pravico.

Domovinsko pravico je po sedaj veljavni postavi moči pridobiti: 1. po rojstvu, 2. potom ženitbe, 3. z nastavljenjem v kaki javni službi, in 4., ako se komu izrecno podeli.

K temu naj sledi nekoliko pojasnil:

Rodbina zakonskega očeta je pristojna v ono občino, kjer ima oče domovinsko pravico. To se zgodi tudi tedaj, ako oče dobi domovinsko pravico v drugi občini. Izvzeta v tem slučaju je le žena, ako se loči od moža, potem pa tudi dorasli otroci, ki uživajo nadalje domovinsko pravico v prvotni občini, dokler si je morebiti ne pridobé kje drugje po tem ali onem potu.

Nezakonski otroci so pristojni v občino, kjer ima mati domovinsko pravico. To velja tudi za slučaj premembe domovinske pravice pri materi, dokler nezakonski otroci ne dorastejo. Izjema nastane le tedaj, ako se nezakonska mati omoži z možem, ki ni oče nezakonskih otrok. Mati dobi sicer domovinsko pravico v občini, kjer jo uživa mož, nezakonski otroci jo pa obdržé v prvotni občini.

Ako se nezakonski oče poroči z materjo svojega nezakonskega otroka, dobé nezakonski otroci domovinsko pravico v tisti občini, kjer jo ima oče. Izvesti se pa mora v tem slučaju legitimacija nezakonskih otrok pred domačim župnikom ali pa pri politični oblasti.

Ženska dobi potom možnost domovinsko pravico v oni občini, kjer jo uživa mož. Ako je inozemka, dobi potom zakona s tuzemcem tudi avstrijsko državljanstvo, kar je važno pri morebitnih prošnjah za podelitev domovinske pravice.

Definitivno nastavljeni dvorni, državni, deželni in občinski uradniki ter služabniki, duhovniki, profesorji in javni učitelji ter notarji so pristojni v ono občino, kjer je njih trajni sedež.

Konečno smo rekli zgoraj, da se pridobi domovinska pravica v kaki občini s tem, da se komu izrecno podeli.

V smislu zakona z dné 5. decembra 1896., drž. zak. št. 222, se vsprejem v domovinsko zvezo ne sme odreči avstrijskemu državljanu v občini, v kateri prebiva, ako dokaže, da je kot polnoleten deset let prostovoljno in brez prestanka bival v dotični občini. Ta desetletna doba se pa nikomur ne pretrga s tem, da je moral mej tem časom izpolniti vojaško dolžnost, in se torej tudi dotični čas odsotnosti všteva v desetletno dobo. Odrekati se more domovinska pravica le onemu, ki v dotični občini uživa trajno podporo iz ubožnega zaklada. Oprostitev od šolnine, štipendiji ali slučajne podpore pa tu ne pridejo v poštev.

Prošnja za podelitev domovinske pravice (vsprejem v občinsko zvezo) se prilično tako-le napravi:

Slavni občinski zastop!

Glasom priloženega krstnega lista sem se porodil dné 19 in uživam glasom domovnice domovinsko pravico v . . (kraj) . . na (dežela) . . V bivam sedaj brez prestanka že let. Opiraje se na ta dejstva, si usojam prositi: Slavni občinski zastop blagovoli me sprejeti v domovinsko zvezo občine

V, dné 19

N. N.

stanujoč

Te vrste prošnje so koleka proste in jih morejo vložiti pri občinskem svetu tudi oni avstrijski državljanji, ki ne bivajo več v dotični občini, ako še niso dve leti izven nje in ako so sicer izpolnjeni vsi zgoraj navedeni pogoji.

Ako bi dotični občinski zastop tekom šestih mesecev ne rešil vložene prošnje, ima prosilec pravico do pritožbe na okrajno glavarstvo, oziroma v Ljubljani na deželno vlado, kamor je tudi vposlati priziv, ako je občinski zastop iz kateraga koli vzroka odrekel domovinsko pravico.

Za vsprejem v domovinsko zvezo ne sme zahtevati občina nobene pristojbine (takse).

Ker se je glasom zakona z dné 5. decembra 1896. pričela šteti desetletna doba bivanja v kaki občini s 1. januarjem 1901, morejo prositi od 1. januarja 1901 dalje za podelitev domovinske pravice vsi avstrijski državljanji v občini, kjer po dopolnjeni polnoletnosti prostovoljno in brez prestanka bivajo že deset let.

Drobtinice.

Železna vrata. Iz Oršove se poroča, da že mnogo let Dunava pri Železnih vratih ni bila tako plitva. Skale kar štrlé iz vodé. Dva km. dolga skala blizu Prigrada je kakor most. Le na enem kraju je treba deske, in mogoče je priti s suho nogo preko Dunave. Od raznih krajev hodijo ljudje gledat izredni prizor.

Veliko zločinstvo amerikanskega Slovencea. V Clevelandu je učinil Matija Trlep, doma iz Šmihelske fare na Dolenjskem, trojen krvav zločin v svojem stanovanju ob 11. uri zvečer. Vsled družinskega prepira je zabodel z žepnim nožem svojo 36letno ženo, rojeno Bavarko in svojega 16letnega sina Matevža. Potem pa je šel v kuhinjo ter si pognal kroglo skozi srce ter na mestu obležal mrtev. Mater in sina so prepeljali v bolnico ter bodeta najbrže okrevala. Matija Trlep je bil star 43 let in že 15 let v Ameriki. Imel je družino in 8 otrok. Delal je kot kotlar v Variety Iron Works. Zločinec ni bil pri nobenem društvu in tudi ni spadal k ondotni slovenski fari.

Naše slike.

Danes prinašamo dve sliki z angleško-burskega bojišča. *Bur s svojimi deseterimi sinovi* nam kaže eno izmed tistih junaških burskih družin, ki so v sedanji krvavi vojski poslale svojega zadnjega člana na bojno polje: od sivolasega, častitljivega očeta gospodarja do mladostnega sina, ki je komaj zapustil materino varstvo. In dosti je takih družin, v katere z vojske nikogar ni bilo več nazaj — bodisi, da spé smrtno spanje na južnoafriških planjavah, bodisi, da v angleškem jetništvu čakajo rešenja. — Na drugi sliki podajamo „Domoljubovim“ bravcem karto, ki predstavlja južni del Afrike z angleško kapsko kolonijo, z oranjsko državo in južnim delom Transvala. Črni kvadrati kažejo večje oddelke burske vojske, puščice pa prodiranje teh oddelkov proti jugu, zlasti v kapsko kolonijo. Na pol črni kvadrati pomenijo angleške posadke. Dodati nam je le, da se oddelek, kateremu poveljuje premeteni Dewet, sedaj ne nahaja več pri Lindleyu, kakor je tu razvidno, marveč je že prekorlačil oranjsko mejo in dosegel železničnop rogo ob De Aru, ter jo na več mestih razdril; od močnih angleških oddelkov preganjan pa se vendar-le drzno pomika vedno bližje Kapstadtu. V prihodnjem „Domoljubu“ upamo „Domoljubovim“ bravcem prinesiti zanimivih poročil iz te vojske, ki postaja vsak dan zanimi večja.

Na prodaj je
kmetijsko posestvo
v Zirovnici na Gorenj-
skem blizu železniške postaje:
hiša, gospodarsko poslopje,
velik in lep sadni vrt, trav-
niki, njive in gozdi. Kupna
cena po dogovoru s posest-
nikom **Južefom Volk v Zirov-**
nici, hiš. št. 1. 270 (3-2)

Na župnišče
se išče hlapec,

ki je vajen konj in sposoben
voditi gospodarstvo.

Nastop poljubno do 1. aprila.

Naslov pové upravništvo
„Dopoljuba“. 300 2-1

Učence,

star vsaj 14 let, pa zdrav, krepak
in lepega vedenja, se takoj
sprejme v **kovaški obrt** pri
Ant. Žavbi-ju, kovaškemu
mojstru v Dragomeru št. 24.
(P. Vič, fara Brezovica pri
288 Ljubljani. (3-2)

Krepke, zdrave dečke
vsprejme kot
vajence

za kamnoseško obrt.

Alojzij Vodnik, kamnoseški
mojster v Ljubljani, Kolodvor-
ske ulice. 304 2-1

Nova hiša

s tremi orali zemljišča, 10 minut od Šmartna ali od Litije od-
daljena, se **prostovoljno prodá** pod ugodnimi pogoji. —
Kupci naj se zglasijo pri posestniku **Ivan Povše-tu** v Šmartnem
pri Litiji. 291 (3-2)

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta št. 1

obrestuje **hranilne vloge po 4 1/2 %** brez odbitka
rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
264 (12-1) plačuje.

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak
dan od 8-12. ure dopoldne.

Pošt. hran. urada št. 828.406. — Telefon št. 5.

Vožnjekarte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade
18 Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 299 12-1

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 84.

Izdajatelj dr. Evgenj Lampe.

Odgovorni urednik: Ivan Rakovec.

Zahvala.

303 1-1

Za mnog številne dokaze iskrenega sočutja ob
bolezní in smrti

Jože-ta Turk-a,

posestnika iz Grmolj št. 5, fare Škocijanske
na Dolenjskem,

kateri je po kratki in mučni bolezní, previden s sve-
timi zakramenti, zapustivši vdovo in otroka, dné 5. sve-
čana t. l. v starosti 28 let mirno v Gospodu zaspal. —
daje za mnogoštevilno častno spremstvo k začetnemu
počitku, katero je kazalo, kako spoštovan in priljubljen
je bil dragi pokojnik, izrekamo vsem ljubim sorodnikom,
prjateljem in znancem srčno, najtoplejšo zahvalo.

Žalujóci ostali.

Učenka

za šivanje se sprejme
takoj. Naslov: R. P., Šmartno
pri Litiji, poste restante. 302 1

Učenec

se sprejme za **pekovski**
obrt. Več se poizve pri **Ivan**
Novak. Pošta Kamnik, Šutna
št. 13. 266 (3-3)

Sveže odtrgane

bobove štorže

kupuje po najvišji ceni

Ivan Majdič v Kranju

Zaloga žita, delelnih pridelkov,
sosebno vsakovrstnih semenov.

Deteljno seme dobiva se po-
seбно zanesljivo in predence
prsto. 30 (1)

Loterijske srečke.

Dunaj,	16. februarja	82	4	43	2	12
Gradee,	16. februarja	18	30	23	69	40
Line,	9. februarja	19	51	30	81	85
Trst,	9. februarja	68	39	19	42	65

Tržne cene v Ljubljani.

od dné 9. februarja do dné 16. februarja.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	30	Pšenična m. 100 kg.	27	—
„ „ II. „ „	1	12	Koruzna „ „ „	16	60
„ „ III. „ „	—	96	Ajdova „ „ „	29	80
Telečje meso „ „	1	10	Fitol, liter „ „	—	20
Praščje „ sveže „	1	30	Grah, „ „ „	—	20
„ „ prek. „	1	30	Leča, „ „ „	—	24
Kostrunovo meso „	—	80	Kaša, „ „ „	—	22
Maslo „ „ „	2	—	Ričet, „ „ „	—	22
Surovo maslo „ „	2	—	Pšenica „ 100 kg	16	—
Mast praščja „ „	1	40	Rž „ „ „	14	40
Slanina sveža „ „	1	30	Ječmen „ „ „	14	—
„ „ prekajena „	1	40	Oves „ „ „	13	80
Salo „ „ „	1	30	Ajda „ „ „	12	60
Jajce, jedno „ „	—	6	Proso, belo, „ „	17	—
Mleko, liter „ „	—	20	„ navadno „ „	14	—
Smetana liter „ „	—	80	Koruzna „ „ „	12	40
Med „ „ „ kg	—	—	Krompir „ „ „	5	—
Krompir „ „ „	—	4	Drva, trda, seženj	9	—
Piščanec „ „ „	1	40	„ mehka, „ „	6	—
Golob „ „ „	40	—	Seno, 100 kg „ „	4	40
Raca „ „ „	—	—	Slama, „ „ „	4	40
Gos „ „ „	—	—	Stelja „ „ „	—	—

☞ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné
7. marca 1901 zvečer.

Tiska „Katoliška Tiskarna,